

ROSKILDE UNIVERSITETSCENTER
*Faggruppen for filosofi og
videnskabsteori*

ROSKILDE UNIVERSITY
*Section for philosophy
and science studies*

IRAK-KRIGENS JURIDISKE GRUNDLAG

IB MARTIN JARVAD

**FILOSOFI OG VIDENSKABSTEORI PÅ
ROSKILDE UNIVERSITETSCENTER**

3. Række: Preprints og reprints

2003 Nr. 7

Referee: Jens Høyrup

IRAK-KRIGENS JURIDISKE GRUNDLAG¹.

Den danske debat om lovligheden af USA's krig imod Irak med deltagelse af Storbritannien, Australien og Danmark er tynd.

Det er pinagtigt at det lykkedes den danske regering at undvige debatten ved at foregive at man vil bygge på en FN-beslutning og stemme krigserklæringen igennem på et snævert flertal og på grundlag af et –efter min mening– misvisende responsum om det juridiske grundlag.

Mange mennesker, også jurister, i Danmark, i England, Australien og USA tænker at de ikke har forstand på folkeret og når regeringens jurister siger at det er i orden så må man vel tro det.

Men når der er strid og uenighed; når vore nærmeste naboer, Island, Norge, Sverige, Finland, Tyskland og Frankrig og USAs naboer Canada og Mexico og mange lande i Sydamerika trods trusler og pression har sagt højt og tydeligt fra, så kan det jo være at regeringsjuristerne måske tager fejl eller bliver brugt i en dårlig sags tjeneste. Derfor må man selv tage stilling.

Folkeretten er ikke nogen okkult videnskab. Det koster noget arbejde at sætte sig ind i den. Men alle kan forstå så meget, at de kan tage ansvar for den stilling de tager. Og det er uværdigt at tage medansvar for krigens ulykker af ugidelig tillidsfuldhed.

Mig bekendt tilslutter det overvejende antal uafhængige folkeretsjurister verden over sig den gængse lære at våbenmagt kun må bruges imod en anden stat i to tilfælde:

enten selvforsvar mod et væbnet angreb på sig selv eller en alliancepartner indtil Sikkerhedsrådet har truffet de nødvendige forholdsregler til at opretholde mellemfolkelig fred og sikkerhed, FNpagtens art 51, eller hvis Sikkerhedsrådet i medfør af art 42 som sidste udvej tager sådanne militære skridt som måtte være nødvendige for at opretholde eller genoprette international fred og sikkerhed.

I det engelske parlament var der debat. Prof. Brownlie, tidligere Chichele professor, Oxford fremførte at da der der ikke var noget angreb eller trussel om angreb imod US eller Storbritannien fra Irak, så var der ikke tale om selvforsvar. Uden nogen klar resolution fra Sikkerhedsrådet kan der ikke blive nogen militær aktion.

Heroverfor hævdede prof. Greenwood, LSE, at man kunne finde støtte i Sikkerhedsrådsresolutionerne 678 fra 1990, 687 fra 1991 og den seneste 1441.

Det folkeretlige spørgsmål er om FNs sikkerhedsrådⁱⁱ har anmodet eller autoriseret nogle nationer til nu at foretage militær intervention imod Irak? og hvis, om de faktuelle betingelser herfor er tilstede?

Sikkerhedsrådet har ikke udtrykkeligt anmodet nogen nation om at føre krig imod Irak nu i 2003. Sikkerhedsrådet autoriserede brugen af militærmagt i 1990 for at tvinge Irak til at opgive sin besættelse af Kuwait ved res. 678.

Res. 687 i 1991 etablerede våbenhvilen som afslutning på første Golf krig. Den indeholdt ikke nogen autorisation af magtanvendelse. Tvært om indholder den i et indledende afsnit følgende: "*Affirming the commitment of all Member States to the sovreignty,*

territorial integrity and political independence of Kuwait and Iraq”...

Res. 1441 fra 2002 indeholder en alvorlig indskærpelse og præcisering overfor Irak om at overholde de pålagte forpligtelser til at lade sig afvæbne for masseødelæggelsesvåben, samt en advarsel om at ikke-opfyldelse ville indebære ”alvorlige konsekvenser”, men ingen autorisation af magtanvendelse. Det er urigtigt at ligestille ”serious consequences” med ”use all necessary means” eller ”take all necessary measures” de to udtryk som i FNsprog omfatter militære midler. Serious consequences er noget mindre end de militære midler der er sidste udvej.

Det kan så overvejes om der var en *implicit authorisation af magtanvendelse*. Det kan ikke antages mht res. 678 af 1990 fordi den eksplicit autoriserede magtanvendelse til det bestemte formål at tvinge Irak ud af Kuwait. Da formålet er opnået er autorisationen til magtanvendelse udtømt. Der er ingen autorisation til permanent magtanvendelse.

At indfortolke en stiltiende autorisation af magtanvendelse i res. 687 i 1991 og res. 1441 af 2002 kan ikke lade sig gøre, da det ville stride imod FN-pagten at indlede væbnet aktion imod et land der ikke udgør nogen angrebstrussel.

Storbritannien og Danmark hævder at der skulle være sådan en fortolkningsmulighed. I attorney general Lord Goldsmith’s responsum til overhuset af 18.3.2003ⁱⁱⁱ og i den danske udenrigsministeriets folkeretskantors udtalelse af samme dato^{iv} hævdes det at autorisationen fra 1990 skulle kunne vågne op igen fordi autorisationen henviste til senere relevante resolutioner. Dette hviler på en tendentiøs citering, og citatfusk i Goldsmith’s

responsum. Der henvises til res.660 og de efterfølgende relevante resolutioner som alle opregnes ved dato og nummer. I den sætning Goldsmith støtter sig på henvises til de *ovennævnte* (min fremhævning) senere relevante resolutioner. Dermed er det udelukket at autorisationen skulle kunne gælde eventuelle fremtidige endnu ikke vedtagne resolutioner.

Sikkerhedsrådet har ikke vedtaget nogen ny resolution om magtanvendelse, hverken eksplicit eller implicit.

Kofi Annan har nyligt udtalt at "Hvis USA og andre måtte gå udenom Sikkerhedsrådet og foretage unilateral aktion ville de ikke være i overensstemmelse med Pagten". Den tidligere generalsekretær Boutros Boutros Ghali har nyligt udtalt det samme i lidt stærkere vendinger.

De forskellige spørgsmål om sagens *faktum* om frivillig eller modstræbende afvæbning af Irak er for såvidt uden betydning i forhold til USA og dets forbundsfællers unilaterale aktion, der ifølge præsident Bush har til formål at udskifte Iraks regering. Dette formål er åbenlyst i strid med FN-pagten art.2.pkt.4 og den almindelige folkeret om ikke indblanding i indre anliggender. Ganske uanset hvad man måtte mene om præsident Saddam Hussein og hans ministre -og det er vanskeligt at finde noget godt at sige om dem efter vore værdinormer- er det dog et brud på folkeretten og 'et farligt præcedens', som premierminister Jean Chretien, Canada sagde.

Om de moralske, humanitære eller demokratiske idealer der fremføres til retfærdiggørelse af krig udenom gældende folkeret bør man erindre Hugo Grotius'

advarsel i De Iure Bellum ac Pacis (1625) om at de kan være påskud for mere dunkle hensigter.

USAs begrundelser er anderledes og vanskeligere at begribe for europæere. Udgangspunktet er USAs nationale sikkerheds strategi af sept.2002' der indledes i præsident Bush's præambel med at udråbe den afgørende sejr for "frihedens kræfter – og een eneste bæredygtig model for national succes: frihed, demokrati og frit erhvervsliv" og fortsætter med at "vi vil forsvare freden ved at bekæmpe terrorister og tyranner". Det er et omfattende og sammensat dokument. Det er ikke blot et realistisk magtanalytisk strategisk design, men også et gennemført moralsk etisk manifest. Faktisk vil jeg mene at det moralsk- etiske budskab er det centrale.

Jeg går ud fra at strategiens hovedelementer er velkendte: forbyggende angreb på hvad der efter USAs opfattelse er truende og viljen til at gå alene, udnævnelsen af forskellige stater til at være 'rogue states', eller at være en 'axis of evil' efter USAs suveræne afgørelse.

Hovedbegrundelsen er at de problemer USA står overfor er nye, at fjenderne er fjender af civilisation som sådan, at de derfor står udenfor lov og ret; og at USA står for lov og ret. Hvad lov og ret er specificeres ikke nærmere. Det kan ikke være den internationale ret som er opbygget i det 20.århundrede for den bliver eksplicit forkastet, men det er snarere den naturret og retsfølelse som alle kender i sig selv og som netop ikke er udtrykt i juridiske paragraffer.

Jeg vil foreslå, forløbige som en hypotese, at se USAs holdning som en svingning bort fra den universalistiske folkeret hvori forskellige civilisationer

og kulturer kunne sameksistere og hen til en folkeret hvor dominerende magter udbreder deres særlige kulturelle og civilisatoriske værdier, deres folkelige retsfølelse.

Da de portugisiske og spanske erobrere underlagde sig Mellem- og Sydamerika var målet både erobring og civilisering. Selvom de spanske teolog-jurister i Salamanca (Vittoria og hans elever) kritiserede conquistatorernes grusomheder, så fastholdt de dog at kristendommen er den åbenbarede sandhed og alle andre religioner er falske. Derfor gør den fyrste der forhindrer sit folk i at høre sandheden en uret imod sit folk. Denne uret berettiger retfærdig krig for at fjerne ham. Denne forrang gælder kun den ene sande tro.

Den amerikanske udgave af demokrati- og menneskeretsbudskabet har samme status som førhen kristentroen: at retfærdiggøre regimeskift og samfundsforandring til demokrati og frit erhvervsliv ved alle nødvendige midler - også krig, overfald, attentater, pinligt forhør osv. For modstanderne er retsløse der hverken kan påberåbe sig habeas corpus eller Genevekonventionerne, alt det er juristeri, der fejles til side af den sunde folkelige retsfølelse.

USAs nuværende ledelse har med Bush-doktrinen tilsidesat den universelle folkeret, FNsystemet og især princippet om ikke-intervention i indre forhold. Det har USA og England og andre stor- og mellemmagter gjort mange gange før. De har også opdelt verden mellem sig i indflydelseszoner, Monroedoktrinen fra 1823 i erindring. Men nu har USA deklareret sit hegemoni som en universel doktrin om sine verdslige værdiers evangelium.

Men doktrinen har en achilleshæl. Jeg mener det er vanskeligt at indføre demokrati og menneskerettigheder

med våbenmagt. Disse værdiers kerne er at menneskene skal være fuldmyndige retssubjekter, og det forekommer mig selvmodsigende at starte med at gøre dem principielt og fuldstændig retsløse. Med de økonomiske værdier, frit erhvervsliv og markedsøkonomi, forekommer det at være en anden sag. De kan tilsyneladende godt trives uden demokrati og menneskeret.

Jeg tror at en nøgle til forståelse af disse mærkelige doktriner kan findes i modsætningerne imellem de politiske filosoffer Vittoria, Grotius, Hobbes og Locke i begyndelsen af den moderne epoke. Og når jeg læser de ord som taleskriverne lægger Bush og hans ministre i munden og pennen så genkender jeg ord og vendinger fra især John Locke og statsmændene fra frihedskrigen mod England og krigene imod de oprindelige indbyggere i USA.

Bush doktrinen er et stort tilbageslag, særlig for de mange tidligere kolonier som igennem den universelle folkeret havde opnået en principiel suverænitet i FNsystemet.

Grundlovsspørgsmålet.

Spørgsmålet om Danmark alligevel har ret til egenmægtigt at tilsidesætte FN-pagten helt eller delvist (som udslag af ældre doktrins sondring mellem monisme og dualisme, hvor Danmark stod for dualisme) og erklære krig på egen hånd kan besvares klart. Da den nugældende grundlov blev vedtaget i 1953 gik man ud fra at Danmark ved at tilslutte sig FN-pagten havde afskrevet sig muligheden af at føre krig udenfor FN-reglerne. Dette gentages nogenlunde enslydende i de statsretlige fremstillinger af Poul Andersen, Alf Ross, Ole Espersen og Henrik Zahle^{vi}.

Den nødvendige afklaring.

Danmark har ikke været i formel krig siden 1864. Både den danske forfatning og folkeretten er grundlæggende forandret siden da. Der kan forståeligt nok være tvivl og usikkerhed om hvorledes juraens praktikere, både politikere og deres rådgivere, skal håndtere de med krigserklæring forbundne folkeretlige og forfatningsretlige spørgsmål.

Af det ovenanførte fremgår at jeg mener der er tungtvejende grunde for den konklusion at beslutningen om krigserklæring byggede på vildledende responsa der har medvirket til at skabe en retvildfarelse.

Om der også er vildfarelse vedrørende faktum: om Iraq de facto har skjult de påståede WMD eller ej, og om eventuelle WMD udgjorde nogen overhængende trusel for andre stater i regionen og/eller USA, UK og andre i 'den villige koalition' henstår endnu uklart, men med tidens gang bliver det mere og mere sandsynligt at der også var tale om faktisk vildfarelse.

Det er vigtigt at få alt dette bragt på det rene, selvom Iraq er blevet erobret og Saddam Husseins styre knust.

De vigtige opgaver som brede kredse mener Danmark bør påtage sig vedrørende global fredsbevaring og konfliktforebyggelse bliver bragt i miskredit, hvis man ikke i Danmark gennemfører en offentlig afsluttende behandling af problemerne vedrørende den danske krigserklæring.

Ib Martin Jarvad,
Lektor filosofi og videnskabsteori
Dr.scient.adm., Ph.D.(Politisk videnskab), fhv.advokat.

Tillæg:

Uddybende analyse af Lord Goldsmith's responsum af 18.marts 2003:

For nemheds skyld gennemgår jeg først den engelske begrundelse givet af attorney general Lord Goldsmith til overhuset 18. marts 2003. Den ligner til forveksling det danske udenrigsministeriums folkeretskontors udtalelse af samme dato, men er klarere og mere overskuelig.

Først referes Lord Goldsmith's begrundelse. Derefter gennemgås den kritik man må rejse imod den.

Goldsmith begrundelse bygger på at de nedennævnte 3 punkter, som skal være besluttet af sikkerhedsrådet i res.1441 (2002) nemlig:

- (1) at Iraq's besiddelse af masseødelæggelsesvåben (WMD) er en trusel imod international fred og sikkerhed
- (2) at Iraq's undladelse af at nedruste er i klar modstrid med dets juridiske forpligtelser og
- (3) i konsekvens heraf at Iraq materielt overtræder betingelserne for våbenstilstanden som blev fastsat af rådet ved res 687 som afslutning på fjendtlighederne i 1991, og således at autorisationen – til at bruge militære midler- i res 678 er blevet genoplivet.

Uddybende refererer Goldsmith at autorisationen til at bruge militære midler res 678 (1990) i par 2 angår såvel res 660 ((der pålagde Iraq at trække sig tilbage fra Kuwait, min tilf.)) som alle senere relevante resolutioner.

Videre anfører han at den samme argumentation for militær aktion mod Iraq blev anvendt af UK i 1998.

Videre anfører han at res 1441 bestemte at sikkerhedsrådet skulle træde sammen for at "overveje situationen og nødvendigheden af fuld efterlevelse af alle relevante rådsresolutioner for at sikre international fred og sikkerhed" par 12 og advarede Iraq par 13 om at det ville stå overfor "alvorlige konsekvenser som resultat af dets fortsatte overtrædelse af dets

forpligtelser". Hermed medgiver han at res 1441 ikke fører til automatisk autorisation af militære midler. Både USAs og UKs faste repræsentanter erklærede i deres motiver for stemmeafgivning at der ikke var nogen automatisk autorisation i res 1441.

Endelig og sluttelig anfører han at medens res 1441 ikke udtrykkeligt autoriserer militær magtanvendelse, så har den heller ikke udelukket det, for så skulle det også have været skrevet udtrykkeligt.

Derfor konkluderer Goldsmith at i lyset af de mange resolutioner tilsammen og Iraq's 12 års undladelse af at opfylde sine nedrustningsforpligtelser, så vågner autorisationen til at bruge militær magt op til live igen "revives".

Kritikken går på de uddybende argumenter og dernæst på de konklusioner Goldsmith drager.

Goldsmiths referat af teksten i res 678(1990) er tendentiøs og misvisende. Der refereres i den citerede paragraf til res 660 og den række senere vedtagne resolutioner som udtrykkeligt er opregnede med nummer og dato. Der refereres ikke til mulige fremtidige resolutioner og der gives ikke nogen en blanco autorisation for militær gennemtvungelse af eventuelle fremtidige resolutioner. I selv samme sætning som Goldsmith refererer fra står der først " de ovennævnte senere relevante resolutioner" og lidt senere gentages det " de senere relevante resolutioner".

Om det næste argument er blot at sige at det ikke blir lovligt at føre angrebskrig fordi man har gjort det tidligere.

Argumentet om at res 1441 blot besluttede at sikkerhedsrådet skulle træde sammen og overveje situationen og gav Iraq en sidste advarsel, så er det er dårligt argument for at USA, UK og resten af 'koalitionen' selv skulle tiltage sig magten over om der skulle være krig da beslutningen om at træde samme og overveje må læses sammen med den sidste beslutning i par 14 om at rådet ville holde fast i sagen.

USAs og UKs faste repræsentanters utvetydige erklæringer om at der ikke var nogen automatik i res 1441 er den sidste hurdle Goldsmith skal klare. Hans argument om at

sikkerhedsrådet skulle have skrevet det udtrykkeligt hvis det skulle forbydes USA og UK at tage sagen i egen hånd er helt urimeligt. Argumentet går ud på at se bort fra hele FNpagten og dens utvetydige forbud imod at staterne tager sig selv til rette. I FNpagten er kun forsvarskrig lovlig og kun indtil sikkerhedsrådet tager over. Kun sikkerhedsrådet beslutter om der skal bruges militære midler og kun imod aktuelle trusler imod fred og sikkerhed og kun hvis andre midler ikke har vist sig tilstrækkelige eller må skønnes at være utilstrækkelige.

Goldsmiths konklusion om at militær-autorisationen vågner op fra sin dvale er et æventyr. Selv Tornerose vågner ikke op af sig selv, men kun når den rigtige prins kysser hende. Den rigtige til at genoplive autorisationen er sikkerhedsrådet.

Goldsmiths punkt (3) er faldet sammen.

Så er vi fremme ved de *materielle begrundelser* nemlig punkt (1) og (2).

Goldsmith gik omhyggeligt udenom hvorvidt det var rigtigt eller ej at Iraq virkelig havde WMD, om de var en trussel imod nogen eller om Iraq virkelig havde undladt at nedruste. I stedet refererede han til – fuldt formelt korrekt- at sikkerhedsrådet havde lagt dette til grund i sine resolutioner.

Men nu, hvor vi må erkende at Goldsmith's rent juridiske argumentation ikke holder vand, så står USA og UK (og deres følge) med det bevismæssige problem.

Ad (1) Iraqs besiddelse af WMD tages som en given sag. Det er det ikke. Iraqs ledelse hævdede at de var destruerede. Udenrigsminister Powell fremlagde USAs bevisligheder for FNs sikkerhedsråd. Ingen har ladet sig overbevise. Hvis det er hvad den mest avancerede overvågningsteknik kan præstere er der grund til bekymring om grundlaget for at gå i aktion.

General Hussein Kamils udsagn d.22.august 1995 er en kortfattet redegørelse afgivet i hemmelighed af Saddam Husseins daværende svigersøn og minister for rustningsindustri til ambassadør Ekeus, daværende chef for våbeninspektørerne, prof. M.Ziffero (IAEA), N.Smidovich (UNSCOM) samt en person fra kongen af Jordans hof som tolk.

Dokumentet fremtræder som "UNSCOM/IAEA SENSITIVE NOTE FOR THE FILE" som uden afsender er blevet tilstillet lecturer Glen Rangwala, Cambridge. Dets autencitet synes bekræftet af at en redigeret og forkortet udgave er blevet frigivet af CIA (070396_cia_75849_01.txt.)

Ifølge dokumentet oplyste Hussein at han anså Saddams regime som nær sin afslutning, at det nukleare program aldrig var blevet operationsklart, at de senere af Powell påberåbte rør til uran-centrifuger ikke var beregnet på og uanvendelige dertil, at det kemiske våbenarsenal ligesom det biologiske ikke blev benyttet fordi den irakiske ledelse frygtede at USA ville gøre gengæld med a-våben. Videre hævdede han at det biologiske våbenarsenal –hovedsageligt anthrax var blevet destrueret og dumpet i ørkenen. Direkte adspurgt svarede han at det skete efter inspektions-holdenes besøg. "I har en vigtig rolle i Irak med dette. I skulle ikke undervurdere jer selv. I er meget effektive i Irak". Om det kemiske arsenal var han mindre specifik. Han hævdede at alle produktionsfaciliteter til såvel nukleare, som kemiske og biologiske våben var blevet afviklet.

Nogen lækkede tilsyneladende oplysninger om at Kamil havde forrådt Saddam Hussein og han blev aflivet efter hjemkomsten til Irak.

At Kamil har givet disse oplysninger og svar til de nævnte FN-repræsentanter er sandsynligt, men om man skal fæste nogen lid til oplysningerne er tvivlsomt.

Det forekommer sandsynligt efter militær logik at såvel USA som Irak har ønsket at true modparterne også med våben de ikke havde eller ikke turde bruge. Det forbavsende forhold at USA ikke fuldførte sin første Golf Krig, erobrede landet med dets naturressurser og marked og indsatte en lydregering kan have en militær grund. Risikoen for at blive mødt med biologiske, kemiske og atomare våben kan være denne grund.

Men hvis USA i 2003 har ment sig rede til at fuldføre Golf Krigen, erobre Irak og indsætte et nyt regime, må det også have en militær baggrund, for eksempel at der ikke længer er grund til at frygte de omtalte våben.

Det var ved at blive undersøgt på den eneste upartiske måde der er mulig, nemlig ved FNs våbeninspektører. USA nægtede FNs våbeninspektører adgang til at færdiggøre inspektionen og gik i stedet i krig med sin villige koalition. Nu efter sejren har US ikke fundet nogen beviser for WMD. US nægter fortsat våbeninspektørerne at foretage inspektionen. US vil selv gennemføre opsporingen. Foreløbig uden held. Kun få udenfor koalition vil vel tro på beviserne hvis de fremdrages nu efter at US og koalition har haft herredømme så længe at beviser kan have været bragt ind.

Ad (2) Iraqs unladelse af at nedruste i strid med sine forpligtelser. Det er formentligt ganske korrekt at Iraqs ledelse forsøgte at kunne uden om at blive afvæbnet. Men som det viste sig i den sidste kontrovers imellem våbeninspektør Blix og Iraqs ledelse vedrørende mellemdistanceraketter, så hævdede Iraqs ledelse af de ikke kunne nå ud over de 150 km som var grænsen, når de var forsynet med sprænghoveder. Efter noget tovtværkeri bøjede Iraq sig og destruerede de omstridte missiler. Det væsentlige i efterfølgelse af res 1441 er om Iraq faktisk har opfyldt sine forpligtelser til at nedruste. Foreløbig tyder alt på det.

Dog har Iraq ikke opnået formålet med nedrustningen, at undgå at blive angrebet. Det modsatte synes at være tilfældet; nedrustningen sammen med de 12 års sanktioner har gjort angrebet mindre risikabelt for angriberne.

Uddybende analyse af det danske udenrigsministeriums udtalelse af 18.marts 2003.

Som nævnt i teksten bygger det danske udenrigsministeriums udtalelse på samme type af ræsonnementer som Goldsmith's responsum af samme dato. Det er dog mindre klart, og synes endnu mere præget af politiske hensyn. Den centrale betragtning synes at fremgå af sætningen p.3 6.afsn. fra oven "Det optimale grundlag for iværksættelse af nye militære forholdsregler mod Iraq ville selvsagt være, om en

sådan behandling kunne munde ud i vedtagelsen af en ny klar resolution eller en formandsudtalelse.

Der er imidlertid stor risiko for, at FNs sikkerhedsråd ikke kan nå frem til et sådant resultat”....

Ordet 'optimalt' er ikke almindeligt i juridisk sammenhæng. Det indicerer, hvad også responset argumenterer for at det ville være bedst med en lovlig beslutning, men mindre kan også gøre det. Man venter ikke en sådan argumentation i en juridisk udtalelse. Juraen – også folkeretten – ræsonneres i en binær logik, enten er noget lovligt eller også er det ikke lovligt.

Der forekommer således at være en betydelig indre modstrid imellem de generelle folkeretlige regler som gengives korrekt i udtalelsens første del og udtalelsens operative konklusioner.

I forhold til Goldsmith's responsum fremkommer den danske udtalelse med et originalt bidrag ved at påstå at ”Det forhold at flere permanente medlemmers har truet med at nedlægge veto mod det amerikansk-britisk-spanske forslag til en resolution”.....”ikke - i realiteten som en vetoret med tilbagevirkende kraft – bør kunne blokere for en beslutning om magtanvendelse”..... p.4 3.afsn.fra oven.

Ræsonnementet går ud på at afskaffe vetoretten for de permanente medlemmer der er uenige med USA i ønsket om en resolution der autoriserer krig. Det kan man være enig i eller ikke. Men det er endnu ikke gældende ret. Når man fremkommer med juridiske udtalelser om hvad der er gældende ret, er originalitet og innovation ikke efterstræbelsesværdig.

Man savner i udtalelsen redegørelse og overvejelser af det ansvar Danmark påtager sig for krigens skader på Iraq ikke blot ved at deltage som læserbrevsskribent til støtte for USA men også som aktiv krigsdeltager.

Selvom man kan hævde at det konkrete bidrag med en mindre dieselelektrisk u-båd til operation i kystnære områder og en korvet hører til de mere komiske indslag på krigsskuepladsen, så er Danmark dog aktiv krigsdeltager med hvad hermed følger af ansvar for opretholdelse af lov og orden i

de erobrede områder, civilbefolkningens beskyttelse, hospitalsdrift, forhindring af plyndringer osv.

ⁱ Indlæg til debat om temaet ”**Har vi (stadig) en folkeret?**” Roskilde Universitetscenter .28.4.2003 arr. Studenterrådet ved Roskilde Universitetscenter

ⁱⁱ For de behandlede sikkerhedsrådsresolutioner se UN Security Council homepage.

ⁱⁱⁱ Responset ligger på Foreign and Commonwealth Officehomepage.

^{iv} Responset ligger på Udenrigsministeriets hjemmeside.

^v Dokumentet ligger på US President homepage.

^{vi} Andersen,P. Dansk Statsforfatningsret, København 1954 p. 493 pkt. f, Sørensen,Max ved P.Germer, Statsforfatningsret 1973 p.282-3.

Ross, Alf ved Ole Espersen, Dansk Statsforfatningsret I København 1983 p.390 pkt.c,

Zahle, H. Dansk Forfatningsret Bind 2, København 1989 p203 pkt.43.3, og 1996 udg.Bind 2 p. 142 pkt43.2

Zahle, H.. (red.) Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, 1999, Kap III § 19 pkt.4 (Ole Espersen) er den mest udførlige med gengivelse af nyeste praksis.

ISSN 0902-901X